

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 16.

V Ljubljani, v torek 21. januarija 1890.

Letnik XVIII.

Hus v svojem in v našem času.

(Dalje)

Po smrti kralja Svatopluka I. 894 so se ločili Čehi od Moravcev pod vojvodo Spitignevom I., kateri se je podal s svojim bratom Vratislavom in s češkimi boljari na „reichstag“ v Regensburg. Tukaj so se Čehi sami odpovedali zvezi z Moravsko ter prosili nemškega pokroviteljstva kralja Arnulfa. Ob tej priliki je prišla Češka pod škofijo Regensburg. Samo po sebi se razume, da Nemci niso dalje gojili slovanske liturgije, ampak začeli so počasi vpeljavati latinsko.

Spitignev I. (890—912) in brat njegov Vratislav I. (912—926) sta si mnogo prizadevala utrditi krščanstvo med ljudstvom. Vratislav je nameraval v Pragi ustanoviti nadškofijo, ali ono Metodovo z Velehrada prenesti v Prago, pa je prej umrl.

Njegov sin Venceslav je bil silno skrben in delaven. Leta 928 je imel boj z Nemci pa jih je utolažil s tem, da jim je obljubil letnega davka 500 mark srebra in 120 goved dajati, a pri tem je Češka še bolj prišla pod oblast škofov v Regensburg. Tega izvrstnega vojvodo je umoril lastni brat Boleslav „kruti“ 28. septembra 935. leta. Boleslav I. (935—967) se je poboljšal in ukazal prenesti telo bratovo v novo cerkev sv. Vida v Pragi. Nemci pa so udarili ná-nj zaradi umora Venceslava, in boril se je celih 14 let z nemškim kraljem Otonom I. dokler se ni udal in plačal starega davka.

Potem se je zvezal z Nemci zoper Madjare in je celo Moravsko in Slovakijo pridobil za Čehe. Tako so Nemci vsaj nekaj popravili, kar so bili l. 905 in 906 pregrešili proti Slovanom.

Njegov sin Boleslav II. (967—999) je bil zmagovit pa miroljuben knez, storil je mnogo za vero in za cerkev, pa rad bi bil imel v Pragi škofijo. V Rimu so prošnjo takoj uslišali, močno se je pa upiral Regensburg, in le na cesarjevo posredo-

vanje so se udali. Tako je bila ustanovljena škofija v Pragi leta 973 in prideljena metropoliji v Mogunciji. Pravilno bi bila imela okleniti se solnograške, kamor je spadala škofija Regensburg, pa v povračilo za Magdeburg so pridejali Prago Mogunciji. Prvi škof je bil Ditmar (973—982), drugi sv. Adalbert ali Vojteh (982—997).

Leta 1063. je nastala škofija v Olomucu za Moravsko.

Poznejši češki vladarji so si veliko prizadevali, da bi povzdignili Prago v nadškofijo, pa ni šlo, še-le kralju Karolu se je bilo to posrečilo l. 1344. Prvi nadškof je bil Ernest iz Pardubic, (1343—1364) izvrsten prelat, pa ni mogel vsega popraviti, kar so drugi zamudili.

Znao je iz občne zgodovine, da so se bile po celi zapadni Evropi koncem trinajstega veka razmere močno presukale.

Vzrokov vseh tukaj ne moremo navesti, le glavne naj omenimo, ki morejo razjasniti nam položaj.

Po smrti papeža Bonifacija (1303) je veljava cerkve pred svetom vidno propadala. Krivo je bilo to, da so papeži bili v vednem sicer prisiljenem boju s cesarji; odvisni od francoskih kraljev (1305 do 1377) niso imeli pravega zaupanja pri kristijanah. Ker je vedno nekaj ljudi visokih in nizkih bilo s cesarjem zoper papeža, in ker so to nasprotovanje na različne načine kazali v govorih, v spisih in v delih, se je počasi nasprotovanje in zaničevanje raztegnilo tudi od papeža na druge njemu zveste duhovnike in slednjič na cerkev in duhovščino sploh. V nekoliko so bili nekateri papeži in duhovniki sami krivi, da jih ljudje niso mogli spoštovati.

Zraven tega je še razkol v cerkvi (1378 do 1417) svoje storil, da je veljava papeža in cerkve propala.

Posvetni vladarji so pri tem zavedali se svoje

moči, niso se več pokorili papežu, hoteli so biti edini gospodarji v svojih deželah in cerkev — ne več voditeljica, ampak le še podložnica.

Krščanska vera ni bila več ona vez, ki je vezala vse krščanske vladarje med seboj in na papeža. Vsak je bil sam zá-se in zoper soseda — sebičnost in narodna zavist ste bili glavna motorja v mednarodnem gibanju. — Politiko so ločili od morale.

Vsaka država pa je tudi v sebi imela kalí bolezni. Duhovi so bili prevzetni, oblasti niso priznavali niti se ji klanjali. Povsod zapazimo nagnenje do prevratov in puntov, ker vzdržujoče moči so izgubovale veljavo, in niso videle najbolj nujnih potreb.

Idealizem krščanski je zginil in poganski materializem se je širil in šopiril.

Krivoverci so vstajali in širili krive nauke, ker cerkveno delovanje ni bilo dovolj močno in prikladno.

Kar je bilo povsodi, godilo se je tudi na Češkem. Cesar Karol IV. ob enem češki kralj je prav mnogo storil za Češko in za Prago. Cerkvam in samostanom je pridellil dohodkov in po njegovem vzgledu so ravnali mnogi plemenitaži po kraljestvu. Cerkev na Češkem je bila pod kraljem Karolom IV. z vsem preskrbljena in na zunaj ponosna. Nove cerkve, novi samostani, nove ustanove in naprave cerkvene bogato obdarovane so se vzdigovale po Češkem. To ni bilo dobro, cerkev ni bila prosta in neodvisna, in še posebno zato ne, ker lastninska pravica cerkvenih zemljišč je ostala kralju, kar pri slabih kraljih, kakor je bil Vencelj IV. (1378 do 1419), ni bila majhna stvar.

Plemenitaži so se množili, in ker so bili mnogi revni, gledali so zavidno na cerkveno bogastvo. Ker je sprijenost širila se tudi med plemiči, čakali so komaj, da se začne kakov prepir z duhovščino, ker so upali le kaj dobiti, izgubiti niso imeli ničesa.

(Dalje sledi.)

LISTEK.

Samostani na Kranjskem.

Die Klöster in Krain.

(Studien zur österreichischen Monasteriologie. Von Wladimir Milkowicz.)

Tako je naslov znameniti zgodovinski, 226 strani obsegajoči knjigi, ki je letos pri Tempskem na Dunaji zagledala beli dan. Mladi, a učeni gosp. pisatelj se je mudil leta 1887 dlje časa na Kranjskem ter je vsled ministerskega naročila študiral tukajšnje arhive. Plod njegovih studij je ta knjiga, katero bode z zanimanjem čital vsak Kranjec. Popisani so v njej vsi kranjski samostani, ki so bili ustanovljeni v srednjem veku. Obširno zgodovino imajo samostani: Stičina, Kostanjevica in Bistra, drugih se dotika pisatelj le bolj površno, ker mu je menda nedostajalo zgodovinskih podatkov. Z malo besedami omenja bosonoge avguštince in jezuite popolnoma izpusti. Tudi se pogreša pri knjigi kazalo. V uvodu je govorjenje o tem, kako se je porodilo in razvijalo menišstvo v raznih stoletjih, kako se je oziralo na potrebe in tirjatve časov in ljudstev ter kake razmere da so vladale med njim in

svetnim duhovstvom. Dobro poudarja pisatelj, da samostani niso bili gnezda nevednosti in praznovanja, kakor hočejo nekateri biti prepričani, ter da se napake posameznih ne smejo šteti na rovaš vsemu redovstvu. Splošno tudi lepo govori o delavnosti v samostanih, a želeli bi bilo, da bi bil vsaj pri večjih podrobneje načrtal njih pomen za versko in umstveno življenje, kakor tudi za obdelovanje zemlje in gmotno stanje naroda, sploh, kako da so vplivali na socialni in krščanski red naše dežele. Ker naši samostani niso imeli mnogo prilike, vtikati se v zgodovinsko-vážne dogodke, zato obrača gosp. pisatelj večjo pozornost njihovim notranjim razmeram, in našteva poleg pridobitve posestev in svobosčin pri nekaterih samostanih v kronološkem redu njih prednike, ter pové, kaj da se je za samostan važnega zgodilo za časa njih vlade.

Naj omenimo zdaj nekatere napake te knjige in kar se nam zdi premalo utemeljeno.

Na Bledu je bila fara vedno v Gradu in zato se ne more govoriti o župniku pri cerkvi M. B. na Blejskem jezeru (str. 31), in ni župnik te cerkve nosil naslova „prošt“, temveč ta cerkev je bila pač samostojna, a ne farna cerkev, in kanonik briksenski, ki jo je vladal, je imel naslov „prošt blejski“. — Veleosovski samostan ne leži tako blizu ceste, ki drži od Kranja na Kokro (str. 17). Oddaljen je od nje

skoro jedno uro in vmes je vas Luže, oziroma Olševek, ki je stal že leta 1154. V nobeni zvezi niso dominikanke, ki so si leta 1238 izvolile pri vasi Veleosovo dolinico za svoj samostan, s to cesto, ampak izbrale so si od svetnega šuma ločeni kraj, da bi v ljubi samoti mogle lepo Bogu služiti. — Dobro je zadel ocenjevatelj tega dela v „Laibacher Zeitung“, da v Vokli (Hülben) in na Rupi nista mogli biti carinski postaji, ker Sava nikdar ni bila plovna reka in stara vas Prebačevo pač leži ob Savi, Vokey (Lokey) je pa zelo oddaljena. Hulbe je tedaj Velb ali Podvelb (Zoll), Rupe pa polatinjena Peč, n. pr. Huda Peč nad Podkrajem, in oboje na Vipavskem, koder so iz dežele, podložne goriškemu grofu, bistrskim menihom dovažali blago. (Conf. str. 18 in 121.) — Da so oglejski patrijarhi dajali stiškim opatom pravico odvezavati od rezervatov, ni taka imenitnost, da bi je bilo treba na eni strani (22) dvakrat omenjati; tako pravico dajo škofje v slučaju potrebe celó navadnim duhovnikom. — Cistercijanci niso vselej rabili izrazov „iuxta regulam Benedicti et institutiones fratrum Cisterciensium“ (str. 38). Leta 1336 je stiški opat Janez prisegel patrijarhu pokorščino samo: „secundum regulam s. Benedicti“. (Notarski arhiv videmski.) — Drasizdorf (str. 46) niso Drašiče, ampak Drašča vas v šmiheljski fari; Wolaweke (str. 47) so Volavije pri Prežganjah, in Stochansdorf je

Vladimir Solovjev o Rusiji.

(Dalje.)

„A Slovanofili? Ti govore, da „prava cerkev je dovršiva in prostovoljna zveza jednote s prostostjo v ljubezni.“ Izborna, kdo bi se ne strinjal s tem idealom? To je pristaja, v katero vsi veslamo. Katoličanje govore, da najlože se pride v pristajo na velikem izkušenem parobrodu z izurjenim krmarjem; protestantje, da je praktičnejše, ako plava vsak posebič na svoji lastni ladjici, v popolnej svobodi. Ta misel, dasiravno napačna, dá se vendar pojmiti. Ali kaj je početi s takimi, ki govore, da najgotovješi način priplavati v pristajo je misel, da so že v pristaji? In to je stališče vnetih slovanofilov, v čemur menijo oni tudi videti svojo vzvišenost nad zapadnim krščanstvom. Razumejo, da cerkev mora biti nezmotljiva in da mora imeti toliko neodvisnosti, da se more braniti proti močnem peklenkim; toda jednajo svoj ideal z vshodno cerkvijo, kakoršna je. Ta ima biti prava splošna cerkev, a vse druge so le nekako proti-krščanske naprave (vere). Zveza jednote s prostostjo v ljubezni ima se nahajati v tej cerkvi? Skušajmo, da se ne smejemo ter — iščimo!

Odgovor najde pisatelj v besedah nesumljivega svedoka, fanatičnega priznavalca pravoslavne cerkve, slovanofila Ivana Aksakova. Ta slavni ruski pisatelj rekel je med drugim:

„Stanje naše cerkve je nečimno, sramotno in strašno. Vse preveč svetokradeža v stanovanju svetosti, prevara namesto resnice, strah namesto ljubezni, skaza pod krinko formalnega reda, zla vera in nasilje v obrambi vere, laž in nezaupnost tam, kjer je dolžno dihati vse, resnico in vero! Najslabše in najnevarnejše pa ni še to, da se je zlo prikradlo med nas, marveč to, da je našlo med nami domovinsko pravico; da je to stanje cerkve stvarjeno po našem pravu, da je naravna posledica pravil, sprejetih od vlade in od naše društvosti. Mi zapiramo oči pred rakom, ki ugonobuje same prvotine našega verskega življenja. Nikjer se resnica tako ne sovraži, kakor v našem oskrbništvu cerkvenih zadev; nikjer ni služabništvo podlejše, kakor v naši duhovni hierarhiji, nikjer laž, rešilna laž, ne vlada tako brezmejno, kakor tam, kjer bi imela biti ona prezirana in neznosljiva. Cerkev, ki je postala del in organ države, odrekla se je svojemu poslaništvu in prej ali poznej zadene jo usoda vseh posvetnih naprav. V sebi samem nima nikakoršnega prava do obstanka in obsoja se sama prostovoljno na brezmoč in smrt.“

Pri tem omenja g. Solovjev, da slovanofili smatrajo vendar to cerkev za jedino pravo, ter povprašuje, ali ona more biti prava, ako je v resnici takošna, kakor jo oni sami opisujejo?

„Toda, kličejo na to priznavalci in branitelji te cerkve, tú pa ne pojde samo za jedino rusko cerkev. Mi ne pripadamo k njej, marveč vkupno ž njo k celi grško-vshodnej cerkvi. — Dobro! pogledjmo torej, kakošna je ta živa zveza med raznimi deli ali narodnimi vrstami grško-ruske cerkve?“

Kakošna zveza? Višje omenjeni nadškof Filaret, pisatelj ruskega katekizma, vprašan od nekega tujca,

gotovo Stehanja vas. — Prav ima menda g. Milko-wicz, ki trdi, da je bila šentvidska fara na Dolenjskem leta 1389 vtelesena stišskemu samostanu (str. 60), čeprav ima ljubljanski šematizem letnico 1395, a čisto napačno je, ko piše (in za njim „Laibacher Zeitung“ ponavlja), da je bila mengeška fara istemu samostanu vtelesena leta 1462 (str. 68.) Ne stišskemu, ampak cistercijskemu samostanu v Dunajskem novem mestu je 10. septembra 1462 papež Pij II. vtelesil mengeško faro s podružnimi vikarijati: Vače, Čemšenik, Zagorje in Dol, in sicer po zameni za farno cerkev sv. Petra z bližnjo kapelo sv. Janeza v Ljubljani. Za to mi pričajo izvirne listine in mnoge kopije. Pač pa je mengeško faro kupil 28. avgusta 1668 stiški opat Maksimilijan Motoh od Mateja, opata pri sv. Trojici v Dunajskem novem mestu, za šestnajsttisoč goldinarjev in še nekaj po vrhu (str. 79). — Žužemberku ne more biti „Nachbapfarre Selzach“ (str. 75). Če je sploh fara ondi imenovana, ne vém, katera da bi bila v mislih. — Tudi grad Kolovrat ni „unweit Sittich“ (str. 80), ampak daleč proč na oni strani Save. — Ni vprašanja, da bi bil stiški opat Oton vladal še leta 1337, ker je patrijarh Bertrand posvetil v Čevdatu že 20. oktobra 1336 opata Janeza. — Ni dobro rečeno „St. Peterskirche in Nassenfuss“ (str. 91). Bolj prav bi bilo: „Oberrassenfuss“, ker je ta cerkev svetega

na kakošen način bi se dali oživiti odnošaji ruske cerkve z grško, odgovoril je jako začuden: „Oživiti odnošaje? Toda zakaj? Kakošni morejo biti med njima odnošaji in komu potrebni?“ Priznanje kaj mično in karakteristično. Kar se tiče jednote vere, o kateri obe ti stranki radi govorite, nahajajo se v tej takošne razlike, številne in važne, da obé stranki najraje o njih molčite, nego bi jih pretresali in podavali razgovorom, kajti takrat bi postala takoj jasna neblaga resnica, da vsa ta domišljavana cerkvena jednota visi na lasu, vsa izkušnost in umetnost ruske kakor grške hierarhije pa obstoji v tem, da se tega lasu ne gre dotikati, kajti takoj bi se utrgal in pri vsem tem pokazal bi se razkol v razkolu. Medsobojno sovraštvo razlikuje se le v tem, da je sovraštvo Grkov do Rusov zmešano z nevoščljivostjo, Rusov do Grkov pa s preziranjem. To je edina prava in živa zveza, ki spojuje to dvoje narodnih veroizpovedanj, kazajoč pri tem na jednoto cerkve. A v praksi, kakošne opovire in protivnosti!

L. 1872. na primer je carjigraški patrijarh preklel Bolgare v atenski sinodi. Toda Rusija je takrat gladila Bolgare in jih hotela za sebe pridobiti. Sinoda petrograjska imela bi se k tej kletvi pripojiti ali izreči se proti njej v imenu cele cerkve. Tega poslednjega učiniti ni mogla, ni imela práva; prvega pa iz političnih razlogov ni hotela storiti in iz tega je navstalo nasprotje, kaj smešno in v oči bijoče, da je ruska cerkev ostala v jednoti z grško preklinjajočo in bolgarsko prokleta! Ni drznila se ni protestovati proti tej kletvi in izročiti jo razsodbi zbora. Navidezno nasproten toda po pravem baš tak slučaj se je pripetil v Srbiji. Tam je znova, ko je odstavila posvetna vlada metropolita Mihajla, Rusija se močno razjela in razburila, toda novi metropolit (nekanonično izvoljen in nameščen) znal se je v patrijarhatu takó obračati, da ni zapadel kletvi in s tem je velika grška cerkev ostala v jednoti z rusko in srbsko, kateri se medsobojno nista vzajemno priznavali. Je-li mar treba še več dokazov za to, da vse te cerkve so samo kot veroizpovedanja narodne, oropane cerkvene svobode, cerkvenega duhá in življenja?“

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. januarija.

Notranje dežele.

Spravne obravnave. Soglasna poročila trdijo, da je konferencija pred vsem sklenila po nemškem predlogu uvesti tri kurije v deželnem zboru, za veleposestvo, Nemce in Čehe. Vsaka kurija bo imela volilno pravico za deželni odbor in ostale deželne naprave. Deželni volilni red bodo še-le v jeseni predručali.

Češki deželni zbor se bo dné 23. t. m. sešel. Imel bo le dve ali tri seje, da dovoli za deželno razstavo potrebni kredit in reši nekaj drugih nujnih nepolitičnih zadev.

Gališko. Deželni odbor deli od državnega zbora dovoljeno podporo med prebivalstvo. Pri tem, tako piše „Czervonaja Rus“, so oblastnije naletele na čuden upor. Več kmetov, katerih gmotne razmere so bile naravnost obupne, branilo se je sprejeti državno podporo. Konečno so prišli na sled do-

Petra bila do konca preteklega stoletja farna cerkev, in zdaj je fara na Trebelnem, sv. Peter pa njena podružnica. — Katera fara da bi bila to „St. Rupert an der Save“ (str. 91), kar zopet ponavlja „Ljubljancanka“, Bog vedi! — Tiskovna pomota je menda (str. 93) „Abt von Obergurg“ mesto „Oberburg“, kakor tudi „Mannsberg“ (str. 158) mesto „Mannsburg“. — K životopisu kostanjeviških opatov to-le mrvico: Opat Janez Pischocher, rojen leta 1568, je dobil dijakonat od ljubljanskega škofa Tavčarja leta 1591, umrl je pa kot opat kostanjeviški leta 1599. (Hren Diurnale.) Jakoba Reinprehta je škof Hren 11. marca 1600 v samostanski cerkvi kostanjeviški posvetil v opata. Rojen je bil leta 1565 v Gorici, duhovnik je postal leta 1591 ter leta 1606 opat stiški. Leta 1619 je bil še opat Jurij, leta 1620 pa že Gregor. Za časa poslednjih si je posebno škof Hren prizadeval, da bi mu priznali višjepastirsko jurisdikcijo nad kostanjeviškim samostanom, češ, da leži v njegovi fari sv. Jerneja, a ni se mu povsem posrečilo, dasiravno mu je opat Jakob leta 1602 obljubil „subjectionem, obedientiam et reverentiam“ in je tudi opat Matej Mayerle 6. marca leta 1622, ko je bil v stolnici ljubljanski posvečen od škofa Hrena, pismeno njega priznal za svojega ordinarija.

(Konec sledi.)

tičnemu vzroku. Raztrosila se je namreč med kmet-skim prebivalstvom vest, da morajo prejemniki dobrot zopet prevzeti robot. Razširjalci te bedarije so sevédá židje, ker jim je žal, da jim bo državna podpora iztrgala iz krempljev marsikatero žrtev.

Vnanje države.

Rusija. Ministerstvo bo v kratkem otvorilo posvetovanja o omejitvi finlandijske samouprave. Finlandija bo pred vsem zgubila samostojno pošto, brzojav in denar. Tudi bo prenehala carinska meja. Dotična komisija iz zastopnikov obeh vlad se bo že v kratkem sešla. — Vseled carjevega naročila sta se sešli dve komisiji, ki se bodele posvetovali o novem oboroženji armade. Eni komisiji predseduje vojni minister, drugi pa general topništva, Sofiano.

Nemčija. „Times“ poročajo iz Peterburga: Nemški cesar zaradi smrti cesarice Avguste ne bo potoval v Rusijo, da se udeleži dvornega lova pri Vitebsku, dognano pa je, da bo šel meseca avgusta k ruskim velikim vojaškim vajam, ki se bodo vršile med Krasnim Selom in morjem. Pri tej priliki bo tudi skoro gotovo zaroka princesinje Margarete z ruskim prestolonaslednikom. V Nemčiji je javna tajnost, da se princesinja Margareta sedaj uči ruščine in pravoslavja.

Belgija. V premogarskih okrajih so zopet začeli delo ustavljati, ker delodajalci nočejo izpolnovati, kar so pri pogodbi obljubili. Namestu za eno uro hočejo le za pol ure zmanjšati delavsko dnevno dōbo. Nad 5700 delavcev je pričelo zaradi tega štrajkovati. — V Charleroi je došlo mnogo vojaštva, da vzdrži mir in red.

Španija. Madridski republikanci so namerali prirediti izjavo na korist Portugalu; ker jim je to madridski gubernator prepovedal, šlo je 9000 republikancev k portugalskemu poslaniku ter tam oddalo svoje obiskovalnice. Enake republikanske izjave so se vršile tudi po drugih španskih mestih, takó posebno v Barceloni, kjer je šlo nad 3000 oseb na pokopališče ter položilo vence na grobove za republikanske ideje padlih mož.

Portugal. Novo ministerstvo Serpe Pimentela je izključno iz liberalnih konservativcev sestavljeno. Predstavilo se je minolo sredo zbornici; pri tem je Serpa Pimentel omenjal razpora z Anglijo ter naglašal, da je pravica na portugalski strani. Pariški „Figaro“ pravi, da je portugalski ministerski svet odposlal knezu Bismarcku brzojavko ter ga kot predsednika berlinske konferencije zarotil, naj privede člen XII. te konferencije do veljave ter podpira Portugal pri sklicanju mejnarodne konferencije. Napominani član namreč določa, da morajo države v slučajih preprirov, predno zgrabijo za orožje, pozvati eno ali več vlad, ki naj z lepo poravnajo to zadevo. „Standard“ pravi, da je angleška vlada dobila že več prijateljskih namigljajev, naj ne spravlja preveč v zadrego portugalske vladarske hiše; s svojim odurnim postopanjem škoduje Anglija le monarhičnemu načelu v Evropi.

Italija. Dne 18. januarija ob 7. uri zvečer je v Turinu umrl vojvoda Aosta, brat kralja Humberta in bivši španski kralj od 30. dné decembra 1870 do 11. dné februarja 1873. Prej je na izrečno svojo željo zakramente za umirajoče prejel. „Neue Freie Presse“ piše: Princesinja Klotilda je papeža Leona XIII. prosila blagoslova za umirajočega brata. Uro pozneje je prišel kardinal Alimonda v palačo, da v imenu sv. Očeta podeli vojvodi blagoslov „in articulo mortis“. Časopisje se jako toplo spominja pokojnika, ki je bil zelo priljubljen pri narodu. Smrt njegova ne bo imela političnih posledic, vendar je pa hud udarec za kralja Humberta, ki je srčno ljubil svojega brata.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 20. jan. Volitve naših na novo izbranih mestnih zastopnikov je vlada potrdila v onem smislu, kakor je to hotel imeti nadžupan zagrebški Sieber. Vsi so potrjeni, tudi Weiss, ki po zakonu ne bi smel sedeti v zastopstvu, ker ne zná hrvatski, le Gavela ne, in tako bode razpisana nova volitev za enega zastopnika, ker se je Sieber tej časti odpovedal. Po našem mnenju ni moral delati zmešnjav, kajti zastopstvo bi se bilo lahko že konstituiralo, kar je prav potrebno radi važnih razprav, ko ne bi bil on splotkaril. Do zdaj se vladi še ni popolnoma želja spolnila, kajti v zastopstvu ima še opozicija večino; ali nadžupan Sieber gré za tem, da jo spravi v manjšino, kar se mu bo morda s časoma tudi posrečilo, ker ima vso moč v svojih rokah, pa bi se mogle pri bodočih namestnih volitvah izdati vkljub jasnemu zakonu take naredbe, da bodo vladni kandidati izvoljeni. „Obzor“ je prinesel sevédá v ironičnem smislu osnovo postave, po kateri bi se imele vse volitve v bodoče objavljati, da izpadejo v vladnem smislu. Mi samo dostavljamo, da take postave ne treba, saj se tudi brez nje prav lahko doseže večina, kar nam so dokaz saborske volitve. Volja prvega dostojanstvenika je tolmač k izbornemu zakonu, pa se vse lahko izvede, a če kdo kasneje vpraša v kaki interpelaciji, kako se je moglo prezreti ta in ta paragraf izborne postave, molči se

lepo, kar zopet dokazuje Kulmerova interpelacija, na odgovor katere čaka opozicija že dve leti, pa bo bržkone še dolgo čakala. Pri nas se pri volitvah ravna vse a la Cromwell, kdor ni dovelj „pobožen“, ne pride v izborni listino, če se je pa pozneje izkazal kot „grešnik“, mora iz parlamenta. Čemu tedaj novih postav, saj je že dosedanjih preveč za pravo svobodo!

Nov kolodvor državne železnice in pa glavno delavnico madjarskih državnih železnic dobimo vendar-le v Zagrebu. Brzjav je že raznesel ta glas po celem svetu, kajti to je za naše madjarone in njihove patrone svetski dogodjak; drugo pa se mora zamolčati, da je tudi že skrajni čas, da se pri nas to izvede. Drugod mestom važnega trgovskega položaja ni treba leta in leta prositi za take naprave, države iz lastnega nagiba v lastno korist taka podjetja podpirajo. Pri nas je to drugače. Kar se troši iz zajedniškega proračuna za investicije, to se ima trošiti le na podjetja na ogerskih tleh, drugod naj čakajo, premda doprinaša Hrvatska vsako leto milijone k temu zajedniškemu proračunu, iz katerega bi se moralo po pravici tudi nanjo nekaj trošiti. Ali dozdej se to ni zgodilo, kar je dr. Frank temeljito dokazal. Vsakdo bi tedaj mislil, da se bode vsaj zdaj začelo za Hrvatsko trošiti. Ali tudi zdaj še ne, kajti novi zagrebški kolodvor in delavnica, kar je oboje proračunano na 2,400.000 gld., ne bode se delalo na račun zajedniškega proračuna, nego na račun krajiške investicijske zaklade, ki se pa po zakonu sme trošiti le za bivše krajiško zemljišče; ali ker so zdaj slavonske krajiške železnice zvezane po siškej z Zagrebom, mislijo Madjari, da se že more poseči tudi tukaj na to zaklado. Ne samo Zagrebčanom, nego tudi ostalim Hrvatim je gotovo prav, da se če tudi iz te zaklade potrebna podjetja izvedejo, ali z druge strani ne more nobeden odobravati, da se vsi dohodki zajedniškega proračuna potrošijo le na Ogorsko, kakor da bi pri nas na Hrvatskem ne imeli še mnogo drugih velikih potreb, in kakor da ne bi bila zajedniška vlada dolžna skrbeti tudi za Hrvatsko. Pa tudi to, kar je namenila ogerska vlada izvesti v Zagrebu, je storila le zato, da učvrsti še malo bolj vladu bana grofa Hedervara, ono vladu, ki si je zapisala za geslo gmotni napredek Hrvatske, premda opažamo povsodi večji ali manjši nazadek. Da čitate zdaj naše službene časopise! Koliko slavospevov se bode tiskalo vsak dan današnji vladi, in kako se bode dokazovalo, kako le pod to vladu more vse napredovati! Samo s to vladu more Hrvatska obstati, drugače je vse propalo. Kdor pa vse to trezno razmišlja, pride do zaključka, da ni vse res, kar naši službeni časopisi trdijo, in naš svet jim zatorej tudi ne more verovati.

Z Notranjskega, 19. januarija. (Vprašanje zaradi naših katekizmov.) Te dni ste med „dnevnimi novicami“ naznanili tudi nekatere katekizme za lavantinsko škofijo, ki imajo potrjenje od ministerstva. Toda s tem nam katehetom v ljubljanski škofiji ni nič pomagano. Bržkone nam tudi niste hoteli pomagati, marveč ste notico menda povzeli iz „Učiteljskega Tovariša“, ki menda hoče s tem dati katehetom ljubljanske škofije nekaki migljaj, češ: glejte, kako se lahko spravite iz zadrege, v katero so vas pripravili šolski vodje vsled višjega povelja, — kar lavantinskih katekizmov si nakupite!

Vendar ta reč ni tako lahka, kakor bi si kdo na prvi pogled mislil. Prvič. Katekizmov, kateri so potrjeni za drugo škofijo, ne sme noben katehet samooblastno rabiti, brez dovoljenja domače škofije. Nikjer pa ni bilo brati, da so napominani katekizmi dovoljeni tudi za ljubljansko škofijo. — Drugič. Ko bi pa to bilo tudi dovoljeno, nam vendar že iz pedagogičnih ozirov ne gré v sredi šolskega leta knjige, ki so bile v začetku leta v učiteljskih konferencah vsprejete in odobrene, zamenjavati s takimi, katere so vse drugače osnovane in obdelane. Mesto prepovedovati katekizme v sredi šolskega leta, bi bilo vendar modrejše prositi višje oblasti, naj bi se ta mala hiba, zaradi katere je zdaj toliko vriša in piša (pisanja) po vsej deželi, pregledala in se katekizmi, ki so edini potrjeni za našo škofijo po kompetentni duhovski gosposki, na tihoma potrdili tudi po svetni gosposki. Upamo, da se z modrim pogovorom dá tudi tam kaj doseči. Tretjič. Ko bi tudi res morali zdaj katekizme zamenjavati, je to skoro dejanjsko nemogoče. Kdo bi mogel priprostim ljudem dopovedati, da se je ta katekizem, ki je kakor vsakdanji kruh po celi deželi že leta in

leta malim dušna hrana, — zdaj kar čez noč tako zelo spridil, da je celó prepovedan! In kateremu katehetu bi bilo pripisovati toliko zgovernosti, da bi pregovoril stariše, naj kar bržodpro mošnjiček pa kupijo nov dokaj dražji katekizem mesto tega, ki ga že otrok ima? Še težje bi bilo prisojati onim blagodušnim gospodom, ki so za lastni denar katekizmov nakupili otrokom, toliko dobre volje, da bi mogli zdaj zavreči lastni svoj dar pa zopet na novo žrtvovati svoj že itak pičli zaslužek. In slednjič koliko časa bi trajalo, da bi se naročevanje faktično izvršilo; gotovo bi reč ob najboljši volji v četrtletji še ne bila v redu itd.

Zapreke in zadrege so za nas katehete zdaj res tako sitne in velike, da ne vémo, kaj bi storili, kakor človek, ki dene navskriž roke, pa čaka, kako mu bodo drugi pomagali, ker si sam ne more. Druzega nam pač ne preostaja, kakor rabiti dose-danje katekizme tako dolgo, dokler škofijski ordinarijat kaj ne ukrene; to pa tembolj, ker se čuje že tudi na deželo, da so se že storili v tej zadevi potrebni koraki. — Torej bi lepo prosili, gospod vrednik, da poizveste in nam pojasnite, pri čem da smo; smrtna ura našim dosedanjim katekizmom je že zelo blizu, ako se ne izprosi pravočasno pomiloščenje!

Iz cerkniške dekanije, 19. januarija. (Smrt in pogreb g. župnika Lenčka.) Zopet se je zagrnila črna zemlja nad grobom vrlega duhovnika in vnetega rodoljuba. Umrl je 15. t. m. v Starem Trgu pri Ložu župnik č. gosp. Blaž Lenček. Iz majhnega začetka se je razvila bolezen, katera je krepkega moža vrgla smrti v naročje. Ranil si je nogo, ko si je odrezaval kurje oko. Pritisnil je prisad, kateri je takó nevarno napredoval, da je bilo treba operacije. Dr. Fux je moral prst poleg palca odločiti. Pri tem delu so bolnika dvakrat zaporedoma omamili s kloroformom. Vsled omamljenja — pravijo — je že prej slabotni želedec bolnikov takó opešal, da ni prenašal nobenega živeža in poslednji čas ni bolnik čisto nič mogel užiti.

Umrl je, ves udan v voljo Boga, kateremu je bil posvetil vse svoje moči.

Britko je zaplakala prostrana fara starotrška, ko jej zvon naznani tužno poročilo, da je zgubila mnogoletnega svojega dušnega pastirja, ker blagi pokojnik je bil obče spoštovan in ljubljén pri vseh stanovih, vnet za vse dobro, blazega srca, vesel med prijatelji, prijazen do slehernega.

Velečastnega pogreba 17. t. m. se je udeležila vsa fara. Iz vseh vasi obširne loške doline so privreli faranje poslednjo čast skazat umrlemu svojemu duhovnemu očetu. Uradniki c. kr. uradov in graščine šneperške, gasilno društvo, čitalnica, občinski odbor in vsi odličnjaki so bili pričujoči pri mrtvaškem opravilu. Peveci so zapeli tri žalostinke v spomin rajnemu, ki je bil sam izvrsten pevec in vnet prijatelj petja in godbe.

Osem duhovnikov, na čelu jim prečast. g. dekan cerkniški, je spremilo truplo druzega tovariša k zadnjemu počitku. Marsikomu je zadrhtelo srce, ko je začela ropotati hladna zemlja na truplo čvrstega možaka, kateri bi bil pri svoji krepki postavi lahko še mnogo let deloval v svojem poklicu.

Tako so rédijo vrste duhovnikov. Vsaka taka smrt je težka zguba za narod, zlasti dandanes, ko je toliko duhovniških služb praznih. Ljudstvo si želi duhovnih pastirjev, potrebno je krščanskega pouka, a ustreči mu ni mogoče pri najboljši volji. Takó bi moralo v cerkniški dekaniji službovati 21 duhovnikov, sedaj je nameščenih le 14. Če bo smrt takó brezozirno pobirala najboljše moči, ne bodo se kmalu na bolje obrnile sedanje žalostne razmere.

Ne zapusti, dobri Bog, milega naroda slovenskega in ohrani mu duhovne učениke!

Dnevne novice.

(Novi knezo-nadškof dunajski.) „Vaterland“ poroča: Z velikim veseljem in najsposljljivejšo hvaležnostjo Nj. Veličanstvu moremo naznaniti avstrijskim katolikom, da je dunajskim knezo-nadškofom imenovan prečastiti škof carrheški in apostolski vojaški vikar, dr. Anton Gruscha. Novoimenovani nadpastir dunajske nadškofije je rojen na Dunaji leta 1820 ter duhovnik od leta 1843; leta 1871 je bil imenovan članom nadškofijskega kapitelnja pri sv. Štefanu, leta 1878 je bil posvečen za škofa. Dr. Gruscha je večkrat dobil najodličnejša priznanja za svoje zaslužno delovanje na cerkvenem in državnem polju. Sv. oče ga je imenoval svojim hišnim prela-

tom in prestolnim asistentom; poleg drugih odlikovanj ima dr. Gruscha tudi cesarski avstrijski red železne krone. Znana je v resnici prava očetovska skrb sedanjega prečastitega višjega pastirja za revne pomočnike; dr. Gruscha je bil doslej tudi načelnik katoliških društev rokodelskih pomočnikov v Avstriji.

(Iz Ribnice) se nam poroča: Dne 17. t. m. je bila v Sušji v ribniški dolini volitev novega župana. Izvoljen je skoraj jednoglasno spoštovani posestnik v Sušji, g. Fortunat Kozina. — Hripa se pri nas hitro širi z nevarnimi nasledki pri nekaterih bolnikih. Ljudska šola je zaprta že od dne 13. t. m., ker je zbolelo nad 100 otrok.

(Iz Zagreba): Mestni zastopniki, ki ne pripadajo klubu vladine stranke, sošli so se dne 19. t. m., da si osnujejo poseben klub in posvetujejo o novem županu. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. Josip Frank, za podpredsednika g. Fran Folnegović. Ker je prvi izjavil, da ne more prevzeti načelnštva klubu, bode g. Folnegović začasno vodil posle klubove. Nato je klub z večino sklenil, da za načelnika mesta Zagreba kandiduje g. dr. Milana Amruša. „Obzor“ radostno pozdravlja g. dr. Amruša kot prihodnjega mestnega načelnika.

(Klub slovenskih biciklistov) razpošilja vabila na biciklistični ples, ki bode dné 25. januarija v društvenih prostorih ljubljanske čitalnice na korist ljudske in dijaške kuhinje. Pri plesu svira orkester sl. c. in kr. vojaške godbe pešpolka baron Kuhn št. 17. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnice za osebo 1 gld., za obitelj treh oseb 2 gld. se dobivajo proti izkazu vabila v lekarni g. pl. Trnkoczy-ja na Mestnem trgu, pri g. Fr. Soss-u v Špitalskih ulicah, pri g. A. Schäffer-ju na Kongresnem trgu in zvečer pri vstopu. — Nadplačila se hvaležno vsprejemajo.

(Kostanjeviško bralno društvo) je v svojem občnem zboru za leto 1890 vse dosedanje odbornike izvolilo v odbor, kateri se je potem tako-le konstitoval: Gosp. Viktor Rosina, predsednik; g. Anton Straus, podpredsednik; g. Jože Rohrmann, tajnik; g. Franjo Gregorič, blagajnik; g. Henrik Frankovič, knjižničar; g. Miha Novak in g. Damjan Pavlič, odbornika. Nadomestnima odbornikom pa sta bila izvoljena: g. dr. Josip Wurner in g. Otmar Sever. — Bralno društvo priredi letošnji predpust sledeče veselice, in sicer: dné 2. februarija „plesni venček“; dné 9. februarija „zabavni večer s tombolo“ in dné 16. februarija „maskarado“.

(Zadružni zbor čevljarske zadruge) vršil se bode dné 26. januarija t. l. ob polu deseti uri zjutraj v mestni dvorani s sledečim vspešdom: 1. Načelnikov nagovor. 2. Letno poročilo. 3. Polaganje letnega računa. 4. Nadomestilne volitve. 5. Posvetovanja in ukrepi gledé samostojnega izdelovanja čevljarskih izdelkov po pomočnih delavcih. 6. Predlogi.

(„Dom in Svet.“) Tega zabavnega in poučnega lista je včeraj izšla 1. številka 3. letnika z raznovrstno lepo vsebino. Č. gosp. vrednik in izdajatelj dr. Fr. Lampe je posameznim snopičem omislil prav ukusne ovitke ter tako ustregel vsem naročnikom. — Dalje vredništvo razpisuje nastopne nagrade: 1. Petdeset goldinarjev za izvirno povest resnega, npravnega značaja v obsegu okrog poldruga tiskane pole. Snov je lahko ali zgodovinska ali iz sedanjega časa, povzeta iz naše ožje domovine, pa tudi iz življenja slovanskega sploh, zlasti jugoslovanskega. Nagrada je darilo č. g. župnika M. Drčarja v Preski. 2. Petindvajset goldinarjev za izvirno povest resnega npravnega značaja v obsegu okrog pol- do tri četrti tiskane pole. 3. Petindvajset goldinarjev za izvirno šaljivo povest v obsegu pol- do tri četrti tiskane pole. Nagradi 2. in 3. ste darili č. g. kapelana Iv. Nagodé-ta v Trebnjem. Vredništvo bode povesti, ako bodo ustrezale in prekoračile obseg, še posebej nagradilo. Rokopisi naj se pošiljajo vredništvu in sicer za nagrado 1. do 1. majnika, za zadnji dve do 1. aprila tega leta.

(Slavjanski.) „Obzor“ poroča, da je neki privatni podjetnik sklenil pogodbo s Slavjanskim gledé koncertov v drugi polovici februarja.

(Dopisnice.) Trgovinski minister je izdal razglas, da se dopisnice ne smejo popisati na prvi strani z zasebnimi poročili. Razglas stopi v veljavo s 1. dnem februarja.

Raznoterosti.

— † Vojvoda Aosta. V soboto zvečer je umrl v Turinu princ Amadeo, vojvoda Aosta, brat

kralja Umberta. Rodil se je dne 30. maja 1845. Udeležil se je vojske proti Avstriji leta 1866 ter bil ranjen pri Kustoci. Leta 1867 se je oženil z Marijo princesinjo del Pozzo della Cisterna, od katere ima tri sine. Soproga mu je umrla leta 1876. Drugič se je poročil leta 1888 s princesinjo Leticijo Bonaparte, ki mu je dne 22. junija 1889 rodila sina. Bil je kreposten knez. Dne 16. septembra 1870 je bil izvoljen za kralja na Španjskem, a se je odpovedal 17. februarja 1873, ker je videl, da ne more narediti miru v deželi.

— Cesarica Avgusta je zapustila svoje imetje, ki znaša 7 milijonov mark, veliki vojvodinji badenski in princu Henriku.

— Zgodovinar P. Beda Dudik je dne 18. t. m. umrl v Brnu, star 74 let. Spremljal je l. 1869. presvetlega cesarja na potovanji v Jeruzalem.

— Umrl je znani general Strecker-paša, bivši vojaški poveljnik v Vzhodni Rumeliji ter od leta 1854 v turški službi.

— „Strije Tomova koča.“ Tudi Slovincem je znano to delo pisateljice Harriet-Beecher Stowe. A neznano je morda, da je ravno ta knjiga mnogo pripomogla k oproščenju braziljskih sužnjev. Bivši cesar Dom Pedro je namreč kaj rad prebiral to delo in se take navdušil za oproščenje sužnjev. — Nedavno so poročali listi, da je pisateljica znorela; ameriški listi pa poročajo, da je pisateljica le vsled starosti „otročja“.

— Hiter sodnik. V Vilkesbarru v Ameriki je stal pred sodnikom mož, ker je pretepal svojo ženo. Priče se potrdile trditve v zatožbi ter pravile grozne silovitosti surovega moža. Sodnik se razjezi, da se ne more premagovati. Skoči k višku, zaklene vrata, sleče suknjo ter prične vpričo svedokov silno nabijati s pestmi zatoženca. Ko so sodniku že otekle roke, vsede se in mirno naznani razsodbo: Zatoženec je oproščen, ker ga ne moremo dvakrat kaznovati za jedno pregreho.

— Nesreča. Avstrijska ladija „St. Giordina“ je v ponedeljek ob isterskem nabrežju blizu Makarske obtičala. Pri tem so tri osebe utonile.

Narodno gospodarstvo.

Pogozdovanje Krasa.

Komisija za pogozdovanje Krasa je naznanila deželni odboru poročilo c. kr. deželnega gozdnega nadzornika z dne 26. oktobra 1889 o pogozdovanih, ki so se izvršile leta 1889. ob troških pogozdovnega zaklada. Iz tega poročila povzamemo, da se je na podlagi sklepov komisije za pogozdovanje Krasa z dne 3. decembra 1888 ter na podlagi dogovora, katerega je c. kr. okrajno glavarstvo v Postojini z udeleženi zemljiškimi posestniki sklenilo ter z odlokom z dne 19. januarja 1889. leta (št. 1513, potem z dne 6. febr. 1889 št. 2354 in 2355 izvršiti naročilo) leta 1898. pod vodstvom deželnega gozdnega nadzornika izvršilo pogozdovanje Krasa na sledečih krajih:

1. V davčni občini Famlje na parceli št. 733/4, ki je lastnina vaščanov iz Vremskih Gorič in ki meri 978 ha;

2. v davčni občini Kal na parcelah odnosno na parcelnih delih št. 681/1 in 524, ki so lastnina vaščanov iz Kala in ki merita 4315 ha;

3. na parcelah odnosno na parcelnih delih pripadajočih vaščanom z Britofa, Dolenjih Vrem in Gorenjih Ležeč, in sicer št. 514/2, 514/3 v davčni občini Famlje, št. 1309 v davčni občini Britof, št. 855/1 v davčni občini Gorenje Vreme, ki merijo skup 34.67 ha.

Vse leta 1889. izvršeno pogozdovanje obsega torej 87.60 ha ali 152 oralov. V to svrhu se je porabilo 874.000 dvehletnih sadik črnega borovca v vrednosti 570 gl. 70 kr. Vse te sadike so se dobile brezplačno iz državne gozdne drevesnice pod Rožnikom.

Prevoznja teh sadik iz Ljubljane do postaj v Sv. Petru in Gorenjih Ležečah in od tu na posamezna zemljišča je stala 88 gl. 57 kr.

Za saditev potrošilo se je 3431 gl. 22 kr., torej po 3 gl. 90-8 kr. za tisoč sadik.

300 gold. 29 kr. se je izdalo za razne potrebščine n. pr. za izmerjenje zemljišč, za plačila ces. kr. gozdnim čuvajem, za vodbo in nadzorovanje delavcev pri zemljiščih, za svarilne table itd.

Vkupni troški novih zasadov iznašali so torej 3820 gl. 08 kr.

Razen teh zasadov popravile so se tudi pogozditve prejšnjih let, in sicer nad jamo, na Ostrem vrhu in na Soviču pri Postojini, dalje na Rebrji pri Matenjivasi v obsegu 47-25 ha, za kar se je porabilo 110.000 sadik.

Te sadike v vrednosti 65 gl. je dobila pogozdovna komisija tudi brezplačno iz prej omenjene drevesnice.

Za prevoznjo teh sadik iz Ljubljane do železnične postaje v Postojini in od tu na posamezna zemljišča izplačalo se je 9 gl. 9 kr.

Zasaditev sadik stala je 354 gl. 51-5 kr., to je 3 gl. 22 kr. za tisuč.

Prištevi razne troške v znesku 369 gl. 73-75 kr. izplačalo se je za omenjene poprave nasadov 737 gl. 34-25 kr.

Iz vsega tega se razvidi, da se je letos 87.60 ha ali 152 oralov na novo pogozdilo, 47-52 ha ali 82 oralov prejšnjih zasadov pa popravilo, ter da se je za vse to porabilo 988.000 sadik in da so vkupni troški iznašali 4553 gl. 42-75 kr.

Površje vseh zemljišč, katera so bila pogozdena do vstetega leta 1888. od c. kr. deželnega gozdnega nadzornika, leta 1889. pa od pogozdovne komisije, iznaša 544-78 ha ali 947 oralov, število za to porabljenih sadik pa 7.748 350.

Sme se reči, da so se pogozditve sploh dobro posrečile ter da je posebno pri onih, katere je napravil deželni gozdni nadzornik pred desetimi leti ob železnični progi med sv. Petrom in Divačo in sicer največ v varstvo železničnega prometa zoper burjo in zamete videti, da vže zdaj temu namenu ustrezajo.

Poleg daljnjega poročila, katero je predložil ces. kr. deželni nadzornik omenjeni komisiji o pogozdovanji l. 1890., — izvršilo se bo pogozdovanje po sklepu te komisije z dne 3. decembra l. 1888. v davčnih občinah: Petelinje, Kal, Selce, Stara Sušica, Košana, Radohova vas in Narin, in sicer ob železnici v varstvo železničnega prometa proti burji in zametom.

To pogozdovanje, za katero bo treba 1.165.000 sadik črnega borovca, raztezalo se bo na 116-51 ha (200 oralov, 748 □ sežnjev) zemlje ter napravilo troškov, proračunjenih v znesku 7258 gl.

Ker bo razun te potrebščine pokriti iz pogozdovnega zaklada tudi še troške za poprave prejšnjih pogozditev in za režijo pogozdovne komisije leta 1890., treba bo v to svrhu v smislu § 5. deželnega zakona z dne 9. marca l. 1885. razven državnega doneska tudi deželne podpore.

Pogozdovna komisija še ni določila proračuna za l. 1890. Z ozirom na proračun c. kr. deželnega gozdnega nadzornika glede novih pogozditev ter z ozirom na druge potrebščine, ki jih bo treba pokriti l. 1890., pa je deželni odbor v proračunu deželnega zaklada za leto 1890. v potrebsčino ustavil donesek 2000 gold. za pogozdovanje Krasa. Oni znesek potrebščine, ki s tem doneskom in z denarjem, kolikor ga bo na razpolaganje pri pogozdovnem zakladu, ne bo pokrit, dal se bo iz državnega zaklada.

Telegrami.

Dunaj, 21. januarija. „Wienerzeitung“: Privatni docent slovanske filologije na dunajskem vseučilišču, dr. Strekelj, je imenovan vrednikom za slovensko izdajo državnega zakonika. — S cesarskim patentom je deželni zbor češki sklican na 23. dan t. m.

Trst, 20. januarija. Pri današnji dopolnilni volitvi v četrtem okraju je dobil dr. Spadoni, kandidat progresovcev 318 glasov, trgovec Fortuna 222 in tovarnar Grion 114.

Praga, 21. januarija. Osební vlak državne železnice Praga-Draždane je včeraj zvečer zavozil na skalo, ki se je bila zvalila na progo pri Hralupu; stroj in sedem vagonov je skočilo s tira. Nihče poškodovan.

Brno, 20. januarija. V ogerskem Hradišču je pogorela sladna tovarna.

Belgrad, 20. januarija. Danes po noči so neznani tatje odnesli zlatarju Simonu Hasanu 12.000 zlatov: vrednostne papirje so našli raztrgane.

Rim, 20. januarija. Kralj je vsprejel župana turinskega ter mu rekel, da je zgubil z vojvodo Amadejem najdražjo in trdnejšo podporo ter zanesljivega svetovalca, pred katerim ni imel skrivnosti.

Madrid, 21. januarija. Sagasta je sestavil kabinet.

Umrli so:

14. januarija. Gabriella Svetic, hišnega posestnika hči, 9. mes., Poljanska cesta 63, pneumonia.

15. januarija. Frančiška Gregorin, usmiljena sestra, 23 let, Kravja dolina 11, jetika.

16. januarija. Ivan Boni, delavec, 52 let, Poljanski nasip št. 50, emphysem. — Marija Černe, gostija, 71 let, Krakovske ulice 35, srčna hiba.

17. januarija. Marija Cerar, gostija, 66 let, Kravja dolina št. 11, marasmus.

18. januarija. Marija Mejač, trgovskega pomočnika žena, 26 let, Pred Škofijo 22, peritonitis. — Meta Tabernik, delavčeva žena, 45 let, Cesta na loko št. —, pljučnica. — Emil Vodopivec, uradnega sluge sin, 13 mesecev, Emonska cesta 10, pljučnica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	733-8	0-6	sl. svzh.	oblačno	
20. u. pop.	731-9	2-4	sl. zap.	"	2-00
9. u. zveč.	731-0	4-8	"	"	

Srednja temperatura 2-6° za 4-6° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

21. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	10	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	88	"	20	"
5% avstr. zlat. renta, davka prosta	109	"	85	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	70	"
Akcije avstr.-ogerske banke	933	"	—	"
Kreditne akcije	322	"	50	"
London	118	"	10	"
Srebro	—	"	—	"
Francoški napoleond.	9	"	39 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	56	"
Nemške marke	57	"	70	"

Katranove pastile lekarja Piccoli-ja v Ljubljani presejajo v svojem učinku vse podobne izdelke. Izvrstno sredstvo so proti kašlju, hripavosti, boleznim v ratu, bronhiji in pljuč. Škatlica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (7)

Prečast. duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu se priporočam za izdelovanje **šopkov in vancev**, katerega obrta sem se popolnoma izučila pri ranjki gospej Krašovic-ovi.

Antonija Snoj

(3-3)

v Celji na Velikem trgu št. 3.

Kri čistilne kroglice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasanji öloveškega telesa, glavobolu, navalu krvi, otrpnenih udih, skazenem želodci, pomanjkanji slasti do jedij, jetrnih in obistnih boleznih, in presegajo v svojem učinku vsa druga v reklamah toliko proslavljena sredstva. Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja jedna škatlja samo 21 kr., jeden zavoij s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. — Prodaja

LEKARNA TRNKOCZY

(6) zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan s prvo pošto.

Št. 607.

Razpis službe hišnika.

Za poslopje meščanske bolnišnice v Ljubljani (kresija) je oddati

službo hišnika

s prostim stanovanjem in mesečno plačo 5 goldinarjev.

Prošnjo za to službo, do katere imajo pred vsemi drugimi pravico ljubljanski meščani, vložiti je z dokazi o starosti in sposobnosti do 1. marca t. l.

pri podpisanem magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 15. januarija 1890.

(3-1)

Naznanjam uljudno, da sem svojo

odvetniško pisarno

v Novem mestu

v hiši g. AUG. LUSER-ja odprl.

Novomesto sredi januarija 1890.

Dr. J. SCHEGULA.

(7-2)

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.